

DJEČJI VRTIĆ
— SUŠAK —

Tel: ++385 51 499 021, ++385 51 499 020,
Braće Stipčić 32, 51000 Rijeka
web: <http://susak.rivrtici.hr>, e-mail: susak@rivrtici.hr

KLASA: 021-20/21-01/11
URBROJ: 2170/01-54-19-01-21-01
Rijeka, 30. rujna 2021.

Na temelju članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Narodne novine“, broj 10/97, 107/07, 94/13 i 98/19) i članaka 14., 15., 41. i 42. Statuta Dječjeg vrtića Sušak (od 11. ožujka 2019. godine i Izmjene Statuta Dječjeg vrtića Sušak, od 30. srpnja 2021. godine), nakon provedene rasprave na sjednici Odgojiteljskog vijeća održanoj dana 27. i 28. rujna 2021. godine i na prijedlog ravnateljice, Milene Vuletić, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Sušak, na sjednici održanoj dana 30. rujna 2021. godine, donijelo je

ODLUKU
o donošenju Kurikuluma Dječjeg vrtića Sušak
za pedagošku 2021./2022. godinu

I.
Donosi se Kurikulum Dječjeg vrtića Sušak za pedagošku 2021./2022. godinu.

II.
Kurikulum Dječjeg vrtića Sušak za pedagošku 2021./2022. godinu čini sastavni dio ove Odluke.

III.
Kurikulum Dječjeg vrtića Sušak za pedagošku 2021./2022. godinu upućuje se Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

IV.
Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednica Upravnog vijeća

SUŠAK Tamara Martinčić

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja
2. Tajništvo, ovdje
3. Arhiva, ovdje (2x)

DJEČJI VRTIĆ
SUŠAK

Kurikulum

Dječjeg vrtića Sušak

za pedagošku godinu 2021./22.

SADRŽAJ

1.	O nama.....	3
2.	Misija DV Sušak.....	4
3.	Vizija DV Sušak.....	4
4.	Načela, temeljne vrijednosti, ciljevi.....	5
5.	Strategije učenja.....	6
6.	Programi	8
7.	Projekti	19
8.	Posebni programi	23
9.	Partnerstvo s roditeljima.....	26
10.	Sigurnosno zaštitni i preventivni programi	29
11.	Profesionalni razvoj djelatnika.....	31
12.	Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću	32

1. O nama

Dječji vrtić Sušak ustanova je u kojoj se provodi djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Osnovana je 1.1.2019. godine.

U sastavu predškolske ustanove Sušak nalaze se vrtići Galeb, Morčić, Pčelice, Veseljko i Vežica. Sjedište ustanove – uprava, smještena je u vrtiću Morčić, na adresi Braće Stipčić 32, Rijeka.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji, a ostvaruje se u redovitom cjelodnevnom programu, posebnom programu za djecu s intelektualnim teškoćama te u kraćim programima integriranim u redovni program. Korisnici su djeca od navršenih godinu dana života do polaska u osnovnu školu. Rad je organiziran u 30 odgojno-obrazovnih skupina, 8 jasličkih i 22 vrtićke skupine.

Bogati vrtićki sadržaji

Temeljno ishodište svih programa čini Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Svi programi u svom središtu imaju dijete i njegove potrebe te ih kreiramo pomno prateći interese djece, kao i interese roditelja korisnika usluga. Posebnu pozornost posvećujemo djeci jaslica i vrtića u periodu prilagodbe, početkom rujna, a i tijekom godine ako se radi o novoupisanoj djeci. Iskustvo je pokazalo da prilagodbu olakšava postupni dolazak, kraći boravak djeteta i boravak, uz odgojitelja, jednog od roditelja novog djeteta u skupini. U redovitom 10 satnom programu, u pojedinim skupinama, provode se i program ranog učenja talijanskog jezika te kraći program engleskog jezika i kraći sportski program „Igram do sporta“. Navedeni dodatni sadržaji provode se kroz integrirani kurikulum te su provedbom, tijekom godina, postali dio standarda predškolskog odgoja u Dječjem vrtiću Sušak.

2. Misija DV Sušak

Naš tim stručnih djelatnika posvećen je njezi, skrbi, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi. Kontinuiranim naporima za osiguravanjem razvojno primjerenih poticaja i materijala, djeci omogućujemo istraživanje i stvaranje, igru i učenje u stabilnom, sigurnom i stimulirajućem okruženju. Naše programe temeljimo na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje s ciljem razvoja zdravog djeteta koje voli učiti i koje poštuje sebe i druge. Zalažemo se za cjeloživotno učenje i kontinuirani rast svakog pojedinca kao temelj održivog razvoja.

3. Vizija DV Sušak

Naša je vizija biti prepoznati kao vrhunska ustanova za djecu rane i predškolski dobi, koja podržava znatiželjno, samostalno i odgovorno dijete. Polaznik naše ustanove dijete je koje voli učiti i istraživati, slobodno je i autonomno te podržano u trajnom razvoju svojih potencijala i osobnosti. Vizija nam je biti vrtić u kojem rade etični, talentirani i zadovoljni stručni djelatnici koji vole djecu, posvećeni su svom pozivu, na raspolaganju su svakom djetetu, predani u podršci koju pružaju obiteljima djece, spremni na cjeloživotno učenje te osobni rast i razvoj.

„Sretna djece odrastaju u sretne ljude koji odgajaju sretnu djecu i tako se krug nastavlja“

Jessica Joelle Aleksander i

Iben Dissing Sandahl

„Najvrjednija lekcija koju možemo poučiti našu djecu jest da se život sastoji u razvijanje vlastite svjesnosti.“

Dr. Shefali Tsabary

Vrijednosti koje nastojimo njegovati u Dječjem vrtiću Sušak su: dobrobit djeteta, obitelj, savjesnost, odgovornost, dostojanstvo, ravnopravnost i humanost.

4. Načela i ciljevi

Kurikulum Dječjega vrtića Sušak utemeljen je na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njime utvrđenim načelima, kao i dokumentima koji su prethodili (Konceptija razvoja predškolskog odgoja i Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece, Prijedlog konceptije ranog odgoja i obrazovanja). Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarinja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma. Načela su:

- Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću
- Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Temeljne vrijednosti koje ugrađujemo u ovaj dokument proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. One su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Usmjereni smo ostvarivanju ciljeva zacrtanih Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje: osiguravanje dobrobiti za dijete (osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit, obrazovna te socijalna dobrobit) i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija.

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Svojim radom osiguravamo izazove koji omogućavaju raznolikost iskustava, kojima djeca aktivno stječu znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, uz razvoj mašte i odgovornosti.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, koji se međusobno povezuju i isprepliću. U našem vrtiću posvećeni smo građenju profesionalnih, suradničkih, ravnopravnih i partnerskih odnosa s roditeljima. Trajno se ulaže u jačanje roditeljskih kompetencija.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta, te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

5. Strategije učenja

Donošenjem strategije ovoga Kurikuluma teži se osiguranju uvjeta potrebnih za cjeloviti razvoj svakog djeteta.

Odgojno-obrazovne ishode donose odgojitelji i stručni suradnici poznavajući potrebe djece (tjelesne, emocionalne, spoznajne, socijalne, komunikacijske i sl.); te njihove individualne potencijale, a odnose se na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okolini i dr. Pri tom je igra osnovni model učenja i cjelovitog razvoja djeteta.

To se postiže otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom koji djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućuje slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti. Pri tom je zadaća odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje.

Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog, stimulirajućeg okruženja u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije.

Odgojitelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne strategije podrške, odnosno stvarajući prostorno-materijalni kontekst, vremenski, socijalno-emocionalni i sl., vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti. U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, a svoje iskustvo verbalizira.

Strategije podrške ostvaruju se u različitim kontekstima.

Prostorno-materijalni kontekst

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak, dajući osjećaj topline i sigurnosti. Materijali su složeni na dohvat djece, u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara djeci omogućuje različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem. Raznovrsnost,

dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

Vremenski kontekst

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

Komunikacijski kontekst

U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu. Odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti. To čini promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu što nas okružuje. Pokazujući poštovanje i zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

Socijalno-emocionalni kontekst

Razvijajući djetetove vještine prepoznavanja emocija kod sebe i drugih, njihovog imenovanja i razumijevanja, odgojitelji osiguravaju okruženje u kojem djeca na siguran i prihvatljiv način mogu izraziti svoje emocije te kroz interakciju sa odraslima i vršnjacima postupno razvijati sposobnosti za regulaciju i upravljanje vlastitim emocijama.

S obzirom na važnost samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta osiguravajući uvjete za stvaranje primjerenih oblika interakcije u skupini, dajući jasne upute, objašnjavajući posljedice pojedinih oblika ponašanja, dogovarajući jasna pravila te dajući jasne povratne informacije.

6. Programi

Programi odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi polaze od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite dinamične osobnosti, koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem, što čini bitan faktor djetetovog vlastitog razvoja.

Osim redovitog programa odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi, u Dječjem vrtiću Sušak provode se i kraći program ranog učenja engleskog jezika, kraći sportski program „Igrom do sporta, program ranog učenja talijanskog jezika te posebni program za djecu s intelektualnim teškoćama.

REDOVITI 10-SATNI PROGRAM ODGOJA I OBRAZOVANJA DJECE RANE I PREDŠKOLSKE DOBI

Redoviti 10-satni program odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi provodi se u svim podcentrima predškolskog odgoja Dječjeg vrtića Sušak.

Obilježja programa:

Osnovni cilj redovitog programa je *osiguravanje uvjeta za cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj njegovih kompetencija.*

Temelji se na humanističkoj koncepciji, shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja, koje se odvija u kontekstu odgojno-obrazovne ustanove. U skladu s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, program je usmjeren na razvoj različitih kompetencija djeteta, koje se poimaju kao razvojne i promatraju cjelovito, a potiču i procjenjuju individualno u odnosu na svako pojedino dijete.

Opći cilj i zadaće programa su osobna, emocionalna, tjelesna, obrazovna i socijalna dobrobit djeteta. U skladu s *Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece* polazište u organizaciji predškolske ustanove su posebna prava djeteta izražena u *Konvenciji o pravima djeteta* te jačanje obiteljskog konteksta odgoja.

Zadaće programa su:

- praćenje, prepoznavanje i primjereno odgovaranje na individualne i razvojne potrebe djece te poticanje i osnaživanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje
- kreiranje poticajnog okruženja za cjeloviti razvoj djeteta te stvaranje suradničke kulture vrtića
- integriranje njege, zdravstvene zaštite i pravilne prehrane djece u cjelokupan odgojno-obrazovni proces
- izgradnja i njegovanje partnerskih odnosa vrtića i obitelji.

Namjena Programa:

Program je namijenjen djeci rane i predškolske dobi, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10-satni program za djecu od 1. godine do 3. godine
- cjelodnevni 10-satni program za djecu od 3. godine do polaska u školu.

Nositelji programa:

U Dječjem vrtiću Sušak neposredne zadaće odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi (od navršenih godinu dana do polaska u osnovnu školu) provode odgojitelji. Stručni suradnici u Dječjem vrtiću Sušak koji rade na unapređenju cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada jesu pedagog, psiholog i edukacijski rehabilitator. Zdravstvena voditeljica je viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djece i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Način ostvarivanja Programa:

Redoviti program je cjeloviti razvojni program odgoja i obrazovanja djece u dobi od godine dana do polaska u školu koji je namijenjen djeci za zadovoljavanje njihovih potreba i potreba roditelja. Dnevno trajanje programa je od 6,30 do 17,00 sati u svim podcentrima predškolskog odgoja Dječjeg vrtića Sušak.

KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI**Obilježja programa:**

Kraći program ranog učenja engleskog jezika utemeljen je na humanističko-razvojnoj koncepciji odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi, prema kojoj svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesima.

Ciljevi, zadaće, načela i polazišta programa za rano učenje engleskog jezika temeljena su na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Cilj programa:

Omogućiti djeci predškolskog uzrasta učenje engleskog jezika temeljeno na situacijskom pristupu učenju uz pomno pripremljenu poticajnu okolinu i stručnu podršku educiranih odgojitelja.

Zadaće programa:

- omogućiti poticajno okruženje koje će potaknuti želju djece za učenjem engleskog jezika,
- osigurati kvalitetna didaktička sredstva i materijale za učenje engleskog jezika,
- strukturirati prostor koji omogućuje različite oblike interakcija među djecom,
- učenje engleskog jezika realizirati kroz igru,
- individualizirati rad s djecom prateći njihove potrebe i interese,
- izbor sadržaja učenja engleskog jezika uskladiti s trenutnim interesom djece,
- osigurati fleksibilnost u svim segmentima rada,
- pratiti procese učenja djece i na osnovu praćenja definirati strategije,
- dokumentirati proces učenja engleskog jezika,
- redovito informirati roditelje o realizaciji programa i dobrobiti za djecu,
- uključiti djecu i roditelje u sve segmente rada, planiranje, realizaciju i vrednovanje.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci predškolske dobi (od 3. godine do polaska u školu).

Način realizacije:

Program se realizira svakodnevno od 1. rujna do 31. lipnja, tijekom radnog vremena vrtića od 6.30 do 17 h.

Mjesta realizacije programa:

PPO Vežica – jedna odgojno-obrazovna skupina

PPO Morčić – dvije odgojno-obrazovne skupine

PROGRAM RANOG UČENJA TALIJANSKOG JEZIKA ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI**Obilježja programa:**

Program ranog učenja talijanskog jezika utemeljen je na humanističko-razvojnoj koncepciji odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi, prema kojoj svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesima.

Ciljevi, zadaće, načela i polazišta programa za rano učenje talijanskog jezika temeljena su na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Cilj programa:

Omogućiti učenje i upoznavanje talijanskog jezika i kulture od najranije dobi uz osiguravanje poticajnog okruženja u kojem će dijete spontano učiti talijanski jezik kroz svakodnevne situacije i aktivnosti u skladu sa svojim interesima i kompetencijama.

Zadaće programa:

- poticanje cjelovitog razvoja djeteta zadovoljavanjem osnovnih potreba i interesa te poticanjem razvoja kompetencija
- poticanje i podržavanje znatiželje i pozitivnog odnosa prema učenju talijanskog jezika
- senzibiliziranje djece za talijanski jezik, kulturu i običaje drugih naroda
- usvajanje pravilnog izgovora i intonacije uz razvoj sposobnosti razumijevanja i vještine komuniciranja na talijanskom jeziku
- razvijanje sposobnosti usvajanja i oblikovanja pojmova i predodžbi na talijanskom jeziku.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci predškolske dobi (od 3. godine do polaska u školu).

Nositelji:

Nositelji programa su odgojitelji djece rane i predškolske dobi koji su završili tečaj talijanskog jezika i stekli diplomu poznavanja talijanskog jezika – B2 stupnja.

Način realizacije:

Program se realizira svakodnevno od 1. rujna do 31. lipnja, tijekom radnog vremena vrtića od 6.30 do 17 h.

Mjesta realizacije programa:

PPO Morčić – jedna odgojno-obrazovna skupina

[KRAĆI SPORTSKI PROGRAM „IGROM DO SPORTA“ ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI](#)**Obilježja programa**

Na temelju članka 15. stavka 6 Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe, članka 3, stavka 2.2. i Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, ostvaruje se kraći sportski program „Igram do sporta“ u Dječjem vrtiću Sušak.

Cilj programa:

Zadovoljiti biotičku potrebu djeteta za kretanjem i igrom, osigurati uvjete za dobrobit djeteta te omogućiti usvajanje novih i unaprjeđivanje već postojećih znanja, vještina, vrijednosti i stavova, odnosno kompetencija u području tjelesnog vježbanja i zdravlja.

Zadaće programa:

- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o dobrobiti svakodnevnog tjelesnog vježbanja na kvalitetu života i stvaranje navike vježbanja svaki dan
- stvaranje pozitivne slike o sebi (zadovoljstvo trenutnom aktivnošću i svojom ulogom u njoj, razvoj osobnih potencijala) i razvoj osobnog i socijalnog identiteta; razvoj pozitivnih osobina ličnosti: emocionalna stabilnost, otvorenost, ustrajnost, upornost, odgovornost, poštenje, pravednost, hrabrost, optimizam, samopouzdanje, tolerancija, asertivnost, empatija...
- razvijanje socijalnih kompetencija/vještina: komunikacijske vještine, upravljanje emocijama, interpersonalni odnosi, rješavanje problema, izgradnja samosvjesnosti, poticanje samovrednovanja, razvoj kritičkog mišljenja, iskustvo suradnje, poštovanja i tolerancije, spremnost na timski rad
- ostvarivanje prava na izbor aktivnosti i preuzimanje inicijative u ostvarivanju sadržaja (igre, opće pripremne vježbe, poligoni i dr. – dijete preuzima vođenje aktivnosti)
- razvijanje uloge aktivnoga građanina: odgovorno ponašanje prema sebi i drugima, moralna odgovornost, razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti, osjećaj zadovoljstva u suradničkim interakcijama i aktivnostima
- zadovoljenje primarne potrebe za kretanjem
- utjecanje raznovrsnim sadržajima na proporcionalan omjer mišićne mase i potkožnog masnog tkiva
- stvaranje povoljnih uvjeta za rad funkcionalnih mehanizama organizma krvožilnog i dišnog sustava
- provođenje optimalne aktivacije mišića trupa
- pomaganje i poticanje optimalnog rasta i razvoja djeteta
- stjecanje i usavršavanje bazičnih motoričkih informacija koje imaju visok utilitet u urgentnim i svakodnevnim životnim situacijama
- poticanje zdravih prehrambenih i higijenskih navika.

Ishodi programa:

Sudjelovanjem u kraćem sportskom programu „Igram do sporta“ dijete stječe:

- pozitivan stav prema sportu/vježbanju i zdravom načinu života
- socijalne vještine (interakcija, suradnja, timski rad, tolerancija, zajedništvo)
- građanske kompetencije (moralna autonomija, prihvaćanje različitosti, sposobnost donošenja odluka i preuzimanja inicijative te sposobnost rješavanja problema i razvijen osjećaj za pravdu); kritičko mišljenje (usvajanje temeljnih znanja uz kontinuirano razvijanje vještina i sposobnosti dovodi do izgradnje stavova i vrijednosti važnih i ispravnih za vlastito ostvarivanje i dobrobit zajednice)
- pozitivne osobine ličnosti (samopouzdanje, samosvijest, osobno zadovoljstvo, kontrola emocija, odgovornost i samostalnost)

- vještinu planiranja i vođenja aktivnosti tjelesnog vježbanja te vještinu analize i vrednovanja ostvarenog
- osjećaj uspješnosti kao motivaciju za daljnje aktivno i produktivno sudjelovanje
- spremnost za ostvarivanje potpuno novih (pozitivnih i kreativnih) sadržaja na vlastiti način – postojeća znanja i vještine ugrađuje u nove aktivnosti.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci predškolske dobi (od 3. godine do polaska u školu).

Nositelji programa:

Uvjete provedbe programa prate, unaprjeđuju i vrednuju odgojitelji i kineziolog u suradnji s članovima stručnog tima.

Svi odgojitelji koji rade u skupinama gdje se provodi sportski program su, uz Zakonom predviđenu stručnu spremu, dodatno educirani i trajno se stručno usavršavaju.

Kineziolog je dijelom stručni suradnik za sportski program, a dijelom sudjeluje i u neposrednom radu.

Mjesto provedbe:

PPO Galeb - 2 odgojno-obrazovne skupine

PPO Morčić - 1 odgojno-obrazovna skupina

Vježbanje se provodi četiri puta tjedno po programu koji zajedno planiraju i provode kineziolozi i odgojitelji polazeći od načela integriranog učenja, psihofizičkih i razvojnih karakteristika dobi svakog pojedinog djeteta. Dnevno vrijeme vježbanja usklađeno je s potrebama i psihofizičkim karakteristikama djece, a traje od 30 – 45 min.

Vrednovanje programa:

Vrednovanje realiziramo na dvije razine:

- A)** Svrhovitost i učinkovitost provedbe programa vrednovat će se unutarnjim praćenjem. Odgajatelj vodi dokumentaciju o odgojno-obrazovnom procesu koja mu omogućuje produblјivanje znanja o individualnim i razvojnim značajkama svakog djeteta uključenog u program, te mu na taj način olakšava odabir primjerenih strategija i poticaja za podupiranje njegovog tjelesnog razvoja. Navedeno će se provoditi kroz bilješke o načinu kako dijete usvaja određene sportske elemente, biti će praćene fotografijama djece u igrama i aktivnostima, prikupljenim likovnim radovima i izjavama djece, a sve će to omogućiti uvid na koji način djeca uče i kako ih odgajatelj potiče i osnažuje. Takav način prikupljanja i dokumentiranja omogućava analizu aktivnosti i promišljanje novih sadržaja u svrhu unapređivanja programa.

Važni dokumenti za vrednovanje programa su:

- Godišnji plan i program
- Mjesečni plan i program
- Dnevni plan i evaluacija o provedenim aktivnostima
- Evidencija prisutnosti djece
- Dokumentacija o suradnji s roditeljima
- Dokumentacija o suradnji s vanjskim čimbenicima
- Razvojne mape
- Godišnje izvješće o ostvarenju plana i programa
- Foto i video dokumentacija realizacije programa
- Video dokumentacija refleksivnih grupa

Unutarnji mehanizmi za osiguranje kvalitete programa:

- refleksije (samoevaluacija) između svih sudionika, tj. nositelja programa.
- razvijanje indikatora kvalitete
- anketiranje roditelja
- kontinuirano usavršavanje djelatnika (nositelja programa)

Kriteriji za vrednovanje

- kvaliteta sadržaja, kreativnost, inovativnost, edukativnost
- cjelovitost, usmjerenost na dijete, fleksibilnost programa
- stručne kompetencije provoditelja programa

B) Individualna postignuća polaznika programa vrednovat će se primjenom baterije testova

Kako bi se moglo sustavno i planski djelovati na tjelesni razvoj djece, na razvoj cjelokupnog antropološkog statusa, na fond i razinu motoričkih znanja i dostignuća nužno je stalno provoditi praćenje i vrednovanje rada (utvrđivanje inicijalnog stanja svakog subjekta u procesu vježbanja, praćenje tranzitivnih stanja te utvrđivanje i analiza finalnih stanja).

Utvrđivanje stanja, praćenje i vrednovanje vršit će se primjenom baterije od dva testa za prostor morfoloških karakteristika i šest testova motoričkih sposobnosti. Pri izboru mjernih instrumenata vodilo se računa da su oni u praksi na uzrastu djece od četiri, pet i šest godina već primijenjeni i da su validirani.

Vremenik provedbe programa:

ORGANIZACIJSKI OBLICI RADA	SADRŽAJ	CILJEVI I ZADAĆE	VREMENIK
Usmjerena tjelesna aktivnost	Biotička motorička znanja - znanja za svladavanje prostora - znanja za svladavanje prepreka - znanja za svladavanje otpora - znanja za manipulaciju objektima	- stjecanje i usavršavanje bazičnih motoričkih informacija koje imaju visok utilitet u svakodnevnim životnim situacijama - poticati optimalni rast i razvoj djece predškolske dobi	kontinuirano tijekom godinu
Usmjerena tjelesna aktivnost	Specifična motorička znanja: - atletika - sportska gimnastika - plivanje - košarka - rukomet - nogomet - odbojka - hokej - ritmičko- sportska	- stjecanje novih motoričkih znanja iz različitih kinezioloških aktivnosti (elementi sportova) - utjecati na razvitak mišićne mase i stvaranje optimalnih omjera svih morfoloških značajki - razvijati sposobnosti krvožilnog i dišnog sustava - utjecati na razvijanje bazičnih motoričkih sposobnosti (brzinu, koordinaciju, ravnotežu, preciznost, gibljivost i snagu)	kontinuirano tijekom godine

	<p>gimnastika</p> <p>- borilački sportovi</p> <p>- tenis</p> <p>- biciklizam i Koturaljkanje</p>		
	Inicijalna i finalna provjeravanja	- praćenje i vrednovanje rada (utvrđivanje inicijalnog stanja svakog djeteta u procesu vježbanja, te utvrđivanje i analiza finalnih stanja)	Početak i krajem provođenja programa – rujan/lipanj
Izleti / posjete	<p>Jednodnevni izleti:</p> <p>- sportska druženja u prirodi</p> <p>- na snijegu</p> <p>Posjete sportskim klubovima</p>	<p>- boravak na svježem zraku, zadovoljenje potrebe za kretanjem, igrom i grupnom identifikacijom</p> <p>- doživljaj sportskih terena i primjena motoričkih znanja u stvarnim uvjetima</p> <p>- upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima</p>	<p>Rujan /svibanj</p> <p>Prosinac /siječanj</p>
	Susreti sa sportašima	- upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima	Tijekom godine

Priredbe	Prezentacije rada	- omogućiti djeci zadovoljenje potreba za afirmacijom, samovrednovanjem i samopoštovanjem - informirati roditelje o radu	Prosinac lipanj
-----------------	--------------------------	---	--------------------

PROGRAM PREDŠKOLE

Obilježja programa i cilj:

Osigurati okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, osjećajne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u promijenjenim životnim uvjetima.

Namjena programa:

Program predškole je namijenjen djeci u godini prije polaska u školu.

Nositelji programa:

Nositelji programa Predškole su odgojitelji (sukladno odredbama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, NN, broj 10/97, 107/07 i 94/13, 98/19).

Vrijeme ostvarivanja:

Od 1. veljače do 31. svibnja (ukupno 250 sati godišnje) za djecu koja nisu polaznici vrtića.

Mjesto:

Dječji vrtić Sušak, odnosno u svakom PPO-u prema prispjelim prijavama djece koja nisu polaznici vrtića.

Način vrednovanja:

Vrednovanje i dokumentiranje programa vrše odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelj. Načini provođenja vrednovanja:

- Vođenjem pedagoške dokumentacije odgojno-obrazovne skupine: dnevne, tjedne i tromjesečne evaluacije

- Dokumentiranjem postignuća djece: korištenjem foto i video zapisa, anegdotskih bilješki, dječjih radova, skala procjene
- Upitnicima za roditelje
- Redovitim analizama prakse na temelju dokumentacije

Nadogradnja programa:

Predviđena je nadogradnja Programa predškole u okvirnom iznosu od 10% od ukupnog broja sati trajanja programa, a ostvaruje se aktivnostima i sadržajima izvan vrtića koji su u skladu s interesima i potrebama djece i ciljevima Programa predškole :

- Izleti
- Kazališne predstave
- Posjete izložbama i muzejima
- Posjete gradskim znamenitostima
- Posjete obližnjoj osnovnoj školi
- Posjete Dječjoj knjižnici Stribor.

Planirani izleti i posjete realizirat će se ovisno o epidemiološkoj situaciji tijekom pandemije COVID-19.

7. Projekti

Projekti koji promiču multikulturalnost

DV Sušak promišlja o važnosti uključivanja u EU projekte. Globalizacija, pojačana migracija stvaraju nove prilike i mogućnosti za učenje i napredak. Vrtić kao odgojno-obrazovna ustanova ima ključnu ulogu u pripremi djeteta za nove promjene, suočavanje s novim izazovima. Multikulturalna budućnost kojom će postati europski građani može se približiti djetetu i obiteljima projektima kojima vrtić surađuje s drugim ustanovama Europske unije. Projektima se ostvaruje suradnja s predškolskim ustanovama iz drugih zemalja, razmjenjuju se iskustva s kolegama iz Europe. Kurikulum vrtića time postiže novu EU dimenziju. Suradnja se ostvaruje radom na zajedničkim projektima, konferencijskim pozivima, uzajamnim posjetima, sastancima i aktivnostima. Tako se stvaraju nova znanja, inovativni pristupi i podiže kvaliteta rada. DV Sušak kontinuirano prati i sudjeluje u natjecajima za edukaciju djelatnika koji su usmjereni na Europsku dimenziju.

Projekti koji promiču zdrav način života

PJEŠAČENJEM DO PRIRODE

Cilj programa je omogućiti djeci usvajanje zdravih životnih navika kretanja u prirodi i upoznavanje prirode neposrednim iskustvom.

Zadaće programa

- Stjecanje znanja o okolišu neposrednim iskustvom,
- Upoznavanje prirodne baštine našeg kraja,
- Upoznavanje biološke raznolikosti kraja u kojem živimo
- Usvajanje osnovnih znanja o sigurnosti boravka u prirodi,
- Razvoj motoričkih vještina (hodanja, trčanja, penjanja, preskakanja i sl.),
- Razvoj vještine, planiranja, predviđanja i vrednovanja,
- Razvoj sposobnosti donošenja odluka i odgovornog djelovanja,
- Razvoj vještina orijentacije u prirodi,
- Razvoj ekološke svijesti i odgovornog odnosa prema sebi, drugima i prirodi,
- Razvoj suradničkih odnosa s drugom djecom i odraslima,
- Uvažavanje različitosti i inkluzija djece s teškoćama.

Namjena

Projekt je namijenjen djeci predškolskog uzrasta, polaznicima vrtića Vežica. Uključena djeca su u dobi od 4. godine do polaska u školu.

Nositelji

U realizaciju projekta uključeni su svi odgojitelji vrtića Vežica, zdravstvena voditeljica i pedagog. U realizaciju projekta povremeno su uključeni i vanjski suradnici.

Način realizacije

Projekt se realizira u različitim formama: poludnevni, jednodnevni i višednevni odlasci u prirodu. Roditelji i djeca imaju mogućnost izbora vrste izleta ovisno o interesima i mogućnostima djece. Izleti se uglavnom u okolici grada Rijeke i Gorskom kotaru.

PROJEKT ZDRAVE PREHRANE

Cilj:

Pravilnom, kvalitetnom, raznovrsnom i kontroliranom prehranom prvenstveno zaštititi zdravlje djece, poticati njihov optimalni rast i razvoj te pridonijeti stjecanju pozitivnih prehrambenih navika od najranije životne dobi.

Prehrana djece u dječjem vrtiću temelji se na dobro planiranim, raznovrsnim, energetski izbalansiranim te estetski osmišljenim obrocima.

Planiranje prehrane djece predškolske dobi temeljiti će se sukladno Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću (NN 121/07).

Zadaće:

- Izrada Jelovnika Dječjeg vrtića Sušak za djecu od 1. godine do polaska u školu. Jelovnik se izrađuje dva puta godišnje (Jelovnik jesen- zima, proljeće- ljeto)
- Planiranje prehrane djece u specifičnim uvjetima: proslava dječjih rođendana, izleti, zimovanja
- Prilagodba postojećeg jelovnika prema zdravstvenim potrebama djeteta
- Provoditi kontinuiranu edukaciju odgojitelja, kuhara, ekonoma i ostalih zaposlenika
- Provoditi edukaciju roditelja
- Pravilnom prehranom utjecati na smanjenje pretilosti, neuhranjenosti i pojave karijesa.

Nositelji

Zdravstvena voditeljica, odgojitelji, nutricionisti NZZJZ Rijeka, kuhari, ekonomi.

Način ostvarivanja

- tjedna izmjena Jelovnika (četiri tipa)
- implementacija HACCP sustava
- suradnja s NZZJZ PGŽ (mikrobiološka i kemijska analiza hrane, ispitivanje energetske i prehrambene vrijednosti cjelodnevnih obroka)

Svakodnevno djeci omogućavamo:

- uravnoteženu prehranu kroz 4 obroka (dva glavna obroka i dva međuobroka)
- prednost dajemo svježim i sezonskim namirnicama
- kontinuirano potičemo djecu na usvajanje pravilnih prehrambenih navika
- koristimo umjereno masnoće i slastice
- potičemo djecu na dovoljno uzimanje vode i nezaslađenih napitaka

Vrijeme ostvarivanja

Svakodnevno tijekom pedagoške godine.

Način vrednovanja

- 4 x godišnje uzimaju se cjelodnevni obroci na kemijsku analizu i sadržaj prehrambenih tvari te učešće prehrambenih tvari u ukupnoj energetske vrijednosti uzorkovanog obroka
- 4 x godišnje praćenje mikrobiološke čistoće obroka i posuđa
- antropometrijsko mjerenje visine i težine djece tijekom pedagoške godine.

PROJEKT UNAPREĐENJA ORALNOG ZDRAVLJA DJECE

Dječji vrtić Sušak u suradnji sa NZZJZ PGŽ uključio se u provedbu Projekta Unapređenje oralnog zdravlja djece i mladih u PGŽ, s ciljem promicanja stvaranja navike četkanja zuba.

Projekt se provodi u DV Sušak od 2019. godine.

Cilj :

Promicati važnost brige o oralnom zdravlju kod djece.

Pravilnom i uravnoteženom prehranom, s niskim udjelom unosa šećera te primjenom zdravih međuobroka, utječemo na unapređenje oralnog zdravlja kod djece.

Poticati provođenje zdravih dječjih rođendana (bez slatkiša i grickalica), dovoljno uzimanje vode i nezaslađenih napitaka.

Zadaće :

- Provoditi edukaciju djece o pravilnoj prehrani
- Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti održavanja oralne higijene

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, zdravstvena voditeljica, kuhari i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Četkanje zuba u skupinama gdje za to postoje uvjeti
- Promocija pravilne prehrane
- Suradnja sa roditeljima
- Suradnja s NZZJZ PGŽ
- Suradnja s Medicinskim fakultetom u Rijeci

8. Posebni programi

PROGRAMI ODGOJA I OBRAZOVANJA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

Obilježja programa

Programi za djecu predškolske dobi s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama nastali su na temelju javnih potreba i u Dječjem vrtiću Sušak provode se za djecu s teškoćama u razvoju i darovitu djecu. Programi su usklađeni s Državnim pedagoškim standardima.

Programi rada za djecu s teškoćama u razvoju provode se s djecom starosne dobi od tri godine do polaska u školu i to uključivanjem djece u :

1. odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom
2. odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom

U odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom uključuju se djeca s teškoćama u razvoju kojima se može osigurati dobrobit i poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja uz stvaranje potrebnih specifičnih uvjeta, na temelju mišljenja upisnog povjerenstva i stručnog tima ustanove, a uzimajući u obzir medicinske i druge nalaze. Poseban naglasak u provođenju redovitih programa stavljen je na poštivanje dječjih prava - pravo djeteta na igru i učenje s vršnjacima, pravo da bude poštovano u cjelini te da mu bude pružena podrška potrebna za razvoj osobnih kompetencija koje će mu pomoći da živi kvalitetnim životom i postane ravnopravni član lokalne zajednice.

U odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom uključuju se djeca s intelektualnim teškoćama, kojima se vrsta i stupanj teškoće utvrđuje prema posebnim propisima iz područja socijalne skrbi (Jedinstveno tijelo vještačenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom).

Svako dijete razvija se u skladu sa svojim individualnim sposobnostima i mogućnostima te uči na način koji je za njega smislen i svrhovit. Provedbom programa omogućava se istodobna stimulacija motornog, senzornog, govornog, intelektualnog, emocionalnog i socijalnog područja na dobrobit djeteta s teškoćama u razvoju. Na temelju praćenja djeteta planiraju se svakodnevne aktivnosti usmjerene razvoju komunikacijskih i socijalnih vještina vršnjačkom podrškom.

Važan naglasak stavlja se na njegovanje i poticanje partnerskih odnosa s roditeljima te otvorenoj, podržavajućoj i ravnopravnoj komunikaciji s ciljem osiguravanja potpore djetetovom cjelovitom razvoju. Roditelji se podržavaju i osnažuju u svojoj ulozi te aktivno uključuju u planiranje i ostvarivanje individualnih ciljeva programa.

Cilj programa:

Cilj programa je osnaživanje svih aspekata dječje osobnosti: od primjerenog uspostavljanja kontakta s okolinom, izgrađivanja osobne autonomije, stjecanja primjerenih znanja, vještina i sposobnosti, navika, vrijednosti i stavova, do pripremanja za daljnji odgoj i obrazovanje.

Program rada za darovitu djecu provodi se s djecom u svim odgojno-obrazovnim skupinama koju su njihovi roditelji, odgojitelji ili stručni suradnici u vrtiću prepoznali kao potencijalno darovite. Cilj programa je prepoznavanje i zadovoljavanje specifičnih odgojno-obrazovnih potreba potencijalno darovitog djeteta.

Namjena programa

U Dječjem vrtiću Sušak provodi se posebni program za djecu s intelektualnim teškoćama, u vrtiću Veseljko u jednoj skupini. Djeci se pruža podrška u skladu s njihovim sposobnostima i mogućnostima stvaranjem uvjeta za što uspješnije funkcioniranje u skupini vršnjaka i razvoju osjećaja zajedništva i pripadnosti.

U radu s djecom s teškoćama u razvoju u *redovitim* programima, uz opće ciljeve i zadaće predškolskog odgoja, ostvaruju se i specifični ciljevi i zadaće proizašli iz individualnog odgojno-obrazovnog plana.

Uz opće ciljeve i zadatke predškolskog odgoja, *posebni* programi ranog i predškolskog odgoja djece s većim teškoćama u razvoju predviđaju ostvarenje slijedećih specifičnih ciljeva i zadataka:

- ublažavanje posljedica primarnog oštećenja i sprečavanje nastajanja sekundarnih teškoća
- razvoj očuvanih potencijala kroz rehabilitacijske i rehabilitacijske postupke i tretmane edukacijskog rehabilitatora, logopeda, fizioterapeuta, psihologa
- osiguravanje uvjeta za djelomičnu ili potpunu integraciju u užu i širu socijalnu okolinu
- pružanje stručne pomoći roditeljima i obitelji.

U radu s darovitom djecom, uz opći cilj poticanja maksimalnog razvoja svih razvojnih područja, predviđa se ostvarenje slijedećih specifičnih ciljeva i zadaća:

- poticanje djeteta na samostalno otkrivanje, razmišljanje, povezivanje, provjeravanje i zaključivanje
- poticanje kreativnog mišljenja i ponašanja
- poticanje socio-emocionalnog razvoja
- pružanje stručne pomoći roditeljima.

Nositelji programa

Predškolske programe za djecu s teškoćama u razvoju ostvaruju odgojitelji i edukacijski rehabilitator-odgojitelj u suradnji s članovima stručnog tima (edukacijski rehabilitator, pedagog, psiholog i zdravstveni voditelj), fizioterapeutima i pomoćnim radnicima za njegu, skrb i pratnju.

Predškolski program za darovitu djecu ostvaruju odgojitelji uz suradnju sa stručnim timom ustanove.

Način ostvarivanja programa

Program rada za djecu s intelektualnim teškoćama provodi se u PPO Veseljko.

Program za darovitu djecu provodi se u svim odgojno-obrazovnim skupinama.

Programi odgoja i obrazovanja djece s posebnim potrebama, s obzirom na trajanje, provode se kao cjelodnevni programi.

Vremenik provedbe programa

- tijekom godine praćenjem provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana Ustanove i ostvarivanjem individualnih programa rada.

Vrednovanje provedbe programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- praćenjem napretka djece s posebnim potrebama kroz skale, upitnike, liste procjene
- refleksija i samorefleksija odgojitelja i stručnih suradnika.

9. Razvijanje partnerstva s roditeljima

Suradnja i građenje profesionalnih odnosa među djelatnicima vrtića i roditeljima predstavlja put prema:

- razvoju partnerstva u podržavanju kvalitetne komunikacije usmjerene na dobrobit djeteta
- rješavanju problema vezanih za odgoj i razvoj
- poticanju aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa vrtića
- osnaživanju roditeljske kompetencije stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece.

Partnerstvo s roditeljima predstavlja proces konstantne refleksije, ispitivanja, rasprava te evaluacija unutar zajednice vrtića i roditelja.

Jedno od mjerila kvalitete ustanove je mogućnost i način sudjelovanja roditelja u radu i organizaciji predškolske ustanove.

Roditelji imaju pravo tražiti i dobiti informacije i/ili stručne savjete vezane uz djetetov rast i razvoj, odgojne postupke, aktivnosti u skupini i dr. te sudjelovati u djetetovom životu u vrtiću. Razmjenom i prezentiranjem primjera dobre prakse i iz ovoga područja, planiramo proširiti ovaj način roditeljskog utjecaja na život i rad u vrtiću.

S druge strane, osnažujemo roditeljske kompetencije i promičemo pozitivno roditeljstvo. U planiranju unapređenja suradnje s roditeljima kao partnera u odgojno-obrazovnom procesu uvažavamo činjenicu da suvremene društvene promjene postavljaju pred roditelje nove izazove u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Promjene se odnose na razumijevanje prirode djeteta, uloge roditelja i procesa socijalizacije. Prepoznajući važnost i zahtjevnost suvremenog roditeljstva, Vijeće Europe (kao organizacija koja promiče i štiti ljudska prava) izradilo je dokumente čija je namjera podržati roditelje u nošenju sa spomenutim izazovima. Najvažniji dokument je "Preporuka Odbora ministara državama članicama o politici potpore pozitivnom roditeljstvu". Ovi dokumenti predstavljaju poticaj i prilog stvaranju novog razumijevanja roditeljstva te novih standarda podrške roditeljstvu u Europi. Određenje roditeljstva u najboljem interesu djeteta temelji se na 4 skupa roditeljskih ponašanja koja su vezana uz razvojne potrebe i prava djeteta (Pečnik, 2007):

- a) Brižno, njegujuće, osjetljivo ponašanje odgovara na djetetovu potrebu za emocionalnom toplinom i pruža "sigurnu bazu".
- b) Pružanje strukture i usmjeravanja djetetu daju osjećaj sigurnosti i predvidivosti te mu omogućuju razvoj osobne i društvene odgovornosti.
- c) Uvažavanje djetetove osobnosti odgovara na potrebu i pravo djeteta da ga se vidi, čuje i poštuje kao osobu.
- d) Osnaživanje se odnosi na omogućavanje jačanja djetetovog osjećaja kompetentnosti, osobne kontrole i djelotvornosti.

Spomenuta roditeljska ponašanja podupiru zadovoljavanje temeljnih psiholoških potreba djeteta – za povezanošću, kompetentnošću i autonomijom (Grolnick i sur., 1997). UN

Konvencija o pravima djeteta ističe i pravo roditelja na podršku u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Spomenuta Preporuka Vijeća Europe stoga poziva odgojno-obrazovne institucije da se osiguraju potrebni uvjeti i podrška roditeljstvu u vidu partnerskog, neprosuđujućeg i nestigmatizirajućeg pristupa roditeljima i djeci.

PROGRAM RADIONICA ZA RODITELJE „RASTIMO ZAJEDNO“

Obilježja programa

Program poticanja pozitivnog roditeljstva „Rastimo zajedno“ provodi se u Republici Hrvatskoj od 2008. godine. Program je nastao u okviru nacionalne UNICEF-ove kampanje „Prve 3 su najvažnije“.

Cilj programa

Cilj programa radionica je osnaživanje roditelja i jačanje njihovih kompetencija, čime se osigurava podrška društvene zajednice roditeljima u ostvarivanju roditeljske uloge.

U radionicama se gradi poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji međusobno te s voditeljicama radionica razmjenjuju osobna iskustva i ideje o roditeljstvu, o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu. Upoznaju bolje sebe kao roditelja, istražuju svoja roditeljska uvjerenja i ponašanja te upoznaju i druge načine odnošenja prema djetetu.

Zadaće programa

Zadaće programa obuhvaćaju upoznavanje sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, podršku roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja). Zadaće obuhvaćaju učenje o: potrebama djece i roditelja te načinima njihovog zadovoljavanja, razvojnim karakteristikama pojedine dobi, načinima komunikacije, dječjim i roditeljskim odgovornostima, kao i preispitivanje osobnih vrijednosti u podlozi vlastitog roditeljstva.

Namjena programa

Program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ namijenjen je roditeljima najmlađe djece u dobi do četiri godine života. Svrha mu je omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja, tako i djeteta.

Nositelji programa

Radionice provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju (tri voditeljice različitih profila - psiholog, pedagog i odgajatelj).

Način ostvarivanja programa

Program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ provodi se u jedanaest radionica, jednom tjedno u trajanju od dva sata. Radionice se baziraju na pristupu osnaživanja roditelja kroz partnerski odnos voditeljica i roditelja.

Vrednovanje

Vrednovanje se temelji na kvalitativnim i kvantitativnim podacima prikupljenim od roditelja i voditelja tijekom i po završetku programa. Prate se komentari i percipirana dobit roditelja te iskustvo voditelja u radu. Roditelji sudionici ispunjavaju upitnik za roditelje prije i poslije cijelog ciklusa radionica, kao i Evaluacijski upitnik po završetku ciklusa radionica.

10. Sigurnosno-zaštitni i preventivni program

Cilj:

- Zaštita sigurnosti i zdravlja djece, poticanje samozaštitnog odgovornog ponašanja i svjesnog izbjegavanja rizika, osnaživanje djeteta za sigurno ponašanje
- Afirmacija potencijala djeteta i izgrađivanje osobe koja poštuje ljudska prava i humane vrijednosti

Sigurnost djece kao profesionalna obveza zaposlenika regulirat će se funkcionalnim mjerama sigurnosti, usklađenima sa zakonskom regulativom, posebnostima ustanove i programskim okvirom. Bitne zadaće odgojno obrazovnog rada planirat će se, ostvarivati i valorizirati u skladu s Konvencijom o dječjim pravima.

Ciljevi ovoga programa ostvarivat će se na nekoliko razina:

ODGOJITELJI:

- timskom suradnjom odgojitelja i stručnih suradnika utvrditi rizike i procijeniti postojeću situaciju obzirom na sigurnost djeteta u vrtiću;
- u okvirima stručnog usavršavanja odgojitelja dati prednost temama koje su usklađene s ciljevima ovoga Programa;
- uključiti odgajatelje u izradu protokola postupanja u rizičnim situacijama

DJECA:

- Kroz odgojno obrazovne sadržaje i projekte poticati kod djece:
 - razvoj pozitivne slike o sebi,
 - vještine samozaštite i odupiranja nasilnom ponašanju,
 - svijest o dječjim pravima,
 - usvajanje zdravih stilova života,
 - društveno odgovorno ponašanje i sl.

RODITELJI:

- informirati roditelje o sigurnosno zaštitnim programima u dječjem vrtiću, utvrđivati prava, obaveze i odgovornosti svih sudionika;
- pružati podršku i jačati roditeljske kompetencije u području odgoja i poticanja dječjeg razvoja, s ciljem sigurnog i sretnog odrastanja (uključivati roditelje u neke odgojno obrazovne sadržaje s djecom, održavati edukativne - tematske radionice i predavanja za roditelje, organizirati individualni savjetodavni rad i sl.)

KOORDINATORI PROGRAMA:

- međusobno povezivati sve relevantne nositelje Programa
- izraditi plan i zadaće po radnim grupama o protokolima postupanja u redovnim i u rizičnim situacijama
- surađivati s radnim grupama, objedinjavati izrađene protokole i osiguravati njihovu dostupnost svim zaposlenicima
- pratiti primjenu donesenih protokola, usklađivati ih sa zakonskom regulativom, surađivati s ravnateljicom DV Sušak, voditi računa o poštivanju dogovorenih rokova i sl.
- surađivati s vanjskim institucijama i suradnicima
- valorizirati Program kroz izvješća i rasprave na sastancima radnih grupa i na sastancima koordinatora programa

FIZIČKA SIGURNOST DJETETA:

- utvrđivati jasna pravila u vezi dovođenja djeteta u vrtić i dolaska po dijete (utvrđeno Ugovorom) i pratiti pridržavanje istih
- utvrđivati jasna pravila s aspekta fizičke sigurnosti djece u vrijeme njihova boravka izvan vrtića, u šetnjama, posjetama, na izletima, zimovanjima i ljetovanjima: broj odraslih osoba u pratnji, izbor prijevoznika uz suglasnost roditelja...

POSTUPANJE U RIZIČNIM SITUACIJAMA:

- protokol postupanja kod uočavanja vidljivih tragova fizičkog zlostavljanja na djetetu;
- protokol postupanja pri evakuaciji djece kod opasnosti od požara ili potresa

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJETETA:

- protokol postupanja u slučaju povreda i pružanje prve pomoći
- protokol postupanja pri epidemiološkoj indikaciji
- protokol postupanja kod pojave bolesti djeteta
- standardi higijene i čistoće unutarnjeg i vanjskog prostora vrtića

PSIHOSOCIJALNE MJERE ZAŠTITE:

- protokol postupanja kod sumnje na zanemarivanje i/ili zlostavljanje djeteta
- hodogram pedagoške opservacije
- mjere postupanja s djetetom koje iskazuje neke od agresivnih oblika ponašanja
- mjere postupanja u slučaju neprimjerenog seksualnog ponašanja djece
- sprečavanje zloupotrebe vizualnog materijala snimljenog u vrtiću (fotografija djece i video snimki)

11. Profesionalni razvoj djelatnika

Stručno usavršavanje djelatnika odvija se na nekoliko razina:

1. Unutar Dječjeg vrtića Sušak - oblici i sadržaji stručnog usavršavanja dovode se u vezu s planiranim bitnim zadaćama DV Sušak, odnosno Podcentara i trenutnim potrebama koje se pojavljuju tijekom godine.
2. Stručno usavršavanje na razini vrtića grada Rijeke – detaljno se opisuje u Katalogu stručnog usavršavanja DV Rijeke, Dječjeg vrtića Sušak i Dječjeg vrtića More te je dostupan na web stranici vrtića i u zbornicama svih podcentara. Organiziraju se i provode ona stručna usavršavanja koja su se dokazala kao primjerena, kvalitetna i korisna, a čiji su nositelji stručni djelatnici Dječjeg vrtića Rijeke, Dječjeg vrtića Sušak i Dječjeg vrtića More. Uz ovo se organiziraju i stručna usavršavanja za djelatnike pozivajući vanjske suradnike.
3. Stručno usavršavanje izvan DV Sušak - kontinuirano uključivanje u rad stručnih skupova čiji je organizator Agencija za odgoj i obrazovanje, a prema Katalogu stručnog usavršavanja na www.azoo.hr.

Učenje na primjerima dobre prakse jedan je oblika koji se promovira. Prvoga tjedna mjeseca travnja održava se stručna manifestacija pod nazivom Tjedan dobre odgojno-obrazovne prakse Dječjih vrtića grada Rijeke kojem stručni djelatnici, jedni za druge, pripremaju prezentacije, radionice, interaktivne šetnje, okrugle stolove i panel- diskusije što daje dobar uvid u najbolja postignuća.

Proces unapređivanja stažiranja i mentorstva u Dječjem vrtiću Sušak dio je razvoja kulture vrtića kao zajednice učenja u kojoj refleksivna praksa i mentorstvo imaju značajnu ulogu u profesionalnom razvoju. Mentorstvo shvaćamo kao strategiju učenja odraslih koja se zasniva na odnosu, a s ciljem promicanja i podržavanja svjesnosti pojedinca, unapređenju njegove prakse i procesa učenja.

Oblici i termini realizacije plana stručnog usavršavanja ovisit će o epidemiološkoj situaciji tijekom pandemije COVID-19.

12. Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnem pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Jedna od temeljnih vještina koje bi dijete trebalo početi stjecati u najranijoj dobi jest naučiti kako dobiti ono što želi i treba, a da pri tom ne ugrozi potrebe i prava drugih u zajednici. Konvencija o pravima djeteta nalaže da svako dijete ima pravo na najbolje temelje u životu i obvezu odraslih da djeci osiguraju to pravo.

Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtjeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno-obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanova i svih njihovih članova, na osvješćivanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove.

Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvješćivanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta, pronalaženje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja.

Postoji nekoliko načina/modela samovrednovanja i vrednovanja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja od kojih je svaki primjenjiv ovisno o kontekstu ustanove.

U Dječjem vrtiću Sušak samovrednovanje i vrednovanje se provodi u odnosu na Indikatore kvalitete koji su proizašli iz sustavnog praćenja područja djelovanja svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa.

Indikatori kvalitete odgojno – obrazovnog rada:

1. Okruženje za igru i učenje
2. Praćenje, planiranje i dokumentiranje
3. Interakcijsko-komunikacijski aspekt u radu s djecom
4. Strategije učenja
5. Timski rad
6. Suradnja s roditeljima
7. Profesionalni razvoj
8. Zdravlje i sigurnost
9. Indikatori kvalitete odgojno-obrazovnog rada u odnosu na djecu s teškoćama u razvoju.

S ciljem procjene svakodnevne primjenjivosti Indikatora kvalitete formirane su zajednice učenja odgojitelja mentora, kao prepoznatih kvalitetnih praktičara. Na osnovu samoprocjene odgojitelja mentora i njihovih prijedloga definirani su Indikatori kvalitete koji se primjenjuju u samovrednovanju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada.

➤ Ključna područja vrednovanja (prijedlog prema M. Ljubetić, 2009):

1. Filozofija, stajališta i vrijednosti ustanove,
Jačanje kapaciteta ustanove da sama sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru,
2. Stil upravljanja u dječjem vrtiću, izgradnja zajedničke vizije te uloge čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
Razvijanje strategije angažmana, a ne kontrole,
3. Kvaliteta odnosa (na svim razinama u dječjem vrtiću i izvan njega) i načini rješavanja problema,
Podizanje razine kvalitete komunikacije, preuzimanje sve veće odgovornosti za kvalitetu odnosa, razvijati spremnost za timski rad, poticati uključenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,

4. Prostor i materijalno okruženje (materijalizacija odgojne filozofije dječjeg vrtića),
Oblikovanje prostorno-materijalnog okruženja za življenje i učenje koje omogućava komunikaciju i socijalnu interakciju djece i odraslih u dječjem vrtiću te omogućava: slobodu izbora, samostalnost, kretanje, kreativnost, vlastiti tempo učenju....
5. Zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost,
Planiranje prehrane u skladu s preporukama stručnjaka, čistoću i urednost ustanove, sigurnost unutarnjih i vanjskih prostora ustanove te na provedbu sigurnosnih mjera,
6. Kurikulum predškolskog odgoja te učenje djece i odraslih,
Osvješčivanje, uvođenje promjena, analiza rezultata, praćenje, inoviranje, transformacija vrtića u zajednicu koja uči
7. Odnosi/partnerstvo obitelji, vrtića i lokalne zajednice
Shvaćanje roditelja i članova lokalne zajednice kao ravnopravnih partnera u odgoju i obrazovanju djece, djelatno uključivanje roditelja i svih čimbenika u sukonstrukciju vrtićkog kurikulumu,
8. Ljudski resursi
Uočavanje elementa zadovoljstva poslom, procjenjivanje kompetentnosti u radu s djecom, roditeljima i kolegama te želju za kontinuiranim usavršavanjem.
9. Proces praćenja i vrednovanja,
Osvješčivanje dobrih i loših segmenata rada, zadovoljstvo kvalitetom rada, spremnost za prihvatanje i iznošenje dobronamjernih primjedaba o radu, otvorenost ustanove za razgovor o kvaliteti, procjenjivanje osobnog doprinosa kvaliteti rada ustanove te elemente stavova o procesima vanjskog vrednovanja i samovrednovanja.

Pristupi, postupci i kriteriji vrednovanja ovise o svrsi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, ali i uvjetima u kojima se ostvaruje.

Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutarnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja.

Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvješčivanje svojih djelatovnih/nedjelotvornih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. U skladu s navedenim nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

